

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

August - September
2010

Nr: 22

Elektrooniline kuukiri

Teade!

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond annab teada, et projektitoetuste taotlusi võetakse PRIA poolt septembris vastu järgnevatel kuupäevadel:

08.09 – 20.09.2010

Projektitaotlused tuleb eelnevalt esitada hindamiseks MTÜ-le Võrtsjärve Kalanduspiirkond. Tähtaeg **hiljemalt 10.september 2010**

Taotlusi võetakse vastu aadressil Vaibla küla, Jõesuu, Viljandimaa, tööpäevadel kella 10.00 – 16.00 ning esitada ka elektrooniliselt aadressile: jaanika@vortsjarv.ee

Infot taotlusvormide kohta leiate MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkonna kodulehelt:
<http://www.vortskalandus.ee/projektitaotlused/>

Tartusse kavandatakse suurejoonelist lodjaparki

Tartu linnavalitsus otsustas sõlmida MTÜga Emajõe Lodjaselts koostöölepingu lodjapargi arendamiseks ning seada selleks Emajõe Lodjaseltsi kasuks hoonestusõigus üle 2,3 hektari suurusele kinnistule Ujula tänaval.

Hoonestusõiguse seadmise tingimuste kohaselt peab Emajõe Lodjaselts lammutama kinnistul paikneva vetelpäästehoone ja ehitama välja lodjakoja ehitised, juurdepääsuteed, parklad, rajama haljastuse ja mänguväljakud.

Emajõe äärde praegusest lodjakojust linna poole jäävale alale on kavas rajada mitmefunktsionaalne laevaehitus- ja kultuurikeskus - lodjapark, kus on plaanis hakata ehitama erinevaid ajaloolisi siseveelaevu.

Seal leiavad koha jõemuuseum, laste lodjamaa, uurimis- ja koolituskeskus, väikesadam jpm. Külastajad saavad oma silmaga jälgida laevade ehitamist. Lodjapargis hakkavad ka toimuma erinevad kultuuriüritused - kontserdid, filmiõhtud, õppepäevad jms.

«Emajõgi ja selle kaldapealsed saavad lodjakoja projekti elluviimisel uue elu ja hingamise. Kindlasti kujuneb sellest üks Tartu turismimagneteid, aga ka tartlastele endile mõnus ajaveetmispaik,» ütles Tartu linnapea Urmas Kruuse.

MTÜ Emajõe Lodjaselts esitab taotluse lodjapargi rajamise projekti rahastamiseks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse piirkondade konkurentsivõime tugevdamise programmi. Projekti kogumaksumus on 53,6 miljonit krooni, Tartu linn kaasfinantseerib projekti selle heakskiitmisel kuni 8 miljoni krooniga.

Projekti lõplik valmimisaeg on planeeritud 2013. aasta lõppu.

Allikas: Tartu Postimees

Artikkel: <http://www.tartupostimees.ee/?id=292867>

Tondisaare simman – VIDEO !

Seoses meie kõigi ühise kokkuleppega kord aastas Võrtsjärve ümbruse rahvaga kokku saada, on meil hea meel teatada, et selle aasta Tondisaare simman on maha peetud.

Rõõmsat meelt aitasid ülal pidada erinevad kultuuriseltsid, sh Konguta segakoor ja Tarbatu tantsurühm. Kohal oli ka meie tubli laulu ja tantsurahvas mujalt Võrtsjärve ümbrusest.

Allolevalt lingilt leiate video Võrtsjärve Tondisaare simmanist, mida toetati Võrtsjärve Ühenduse poolt läbi LEADER meetme (rohkem infot: <http://www.maainfo.ee/?page=3476>).

Video Tondisaare Simmanist:

http://www.youtube.com/watch?v=zpOvmaWHwsI&feature=player_embedded#!

Kalastuskaartide taotlemise kord muutub

Vabariigi Valitsus kiitis heaks kalapüügiseaduse muudatused, mis täpsustavad kalastuskaardi taotlemise algusaega ning võimaldavad kalastuskaardi elektroonilist väljastamist.

Üks olulisem muudatus harrastuspüüdjatele on kalastuskaartide taotlemise algusaja muutmine. “Pärast seadusemuudatuse jõustumist algab kalastuskaartide taotlemine nii elektrooniliselt kui ka Keskkonnaameti büroode kaudu samal ajal ehk kell 9,” ütles keskkonnaminister Jaanus Tamkivi.

“Seni kehtiva seaduse järgi oli eelis elektrooniliselt kalastuskaardi taotlejatel, kes said taotluse sisse anda taotluspäeval alates 00.00-st, kuid kohapeal büroodes võeti taotlusi vastu tööpäeva algusest.”

Seadusemuudatuste kohaselt on ka kavas harrastuskalapüügil ära kaotada paberkujul kalastuskaart – püügiõiguse kontrollimine hakkab käima isikut tõendava dokumendi alusel.

“See tähendab, et ligi kümme tuhat kalastuskaardi alusel kalastajat võivad kalal käies piirduda üksnes isikut tõendava dokumendi kaasas kandmisega, paberil kalastuskaarti vaja pole,” märkis Tamkvi.

Kutselise kalapüügi olulisem muudatus on see, et püügivõimaluste omanikud saavad õiguse anda oma püügivõimalusi kasutada teistele püügiõiguse omanikele nii, et see ei muuda nende ajaloolise püügiõiguse suurust. Samuti nähakse ette võimalus vastavalt vajadusele kalalaevaregistris tekkinud vaba püügivõimsuse ülekandmiseks ühest laevastiku segmendist teise.

Valitsuses heakskiidetud seaduseelnõu jõuab edasisteks aruteludeks Riigikokku.

Allikas: Kalale.ee

Artikkel: <http://www.kalale.ee/sisu/ODEsOTc4ODIwLDE0LDA5MQ/>

Kiiskadel läks olemine kuumaks

Palavatel augustikuu päevadel kerkis veetemperatuur Võrtsjärve põhjakihtides nii kõrgele, et osa uimelisi ei pidanud sellele vastu. Kaldale uhutud surnud kaladest enamik on kiisad, sekka ka mõni luts.

Allikas: “Sakala”

Foto: Kaarel Kala

Artikkel: <http://www.sakala.ajaleht.ee/?id=294910>

MAALEHT: Abiraha sunnib kalurid koostööle

Meede, mille alt randlased raha saavad, lubab neil ise otsustada, kas ehitada sadamaid, muretseda jääpurumasinaid, käia välismaal õppereisidel, korrastada rannakülasid või teha laatasid.

"Palun mulle kolm rääbist!" kõlab üks tüüpilisemaid ostusoove Kallaste kala- ja sibulalaadal.

Kuna suitsurääbise kilohind on 200 krooni, kiputakse ostma tükikaupa. Kui juba laadale tulnud, peab ikka laadahitist maigu suhu saama.

Järgmine ostja aga ei pilguta silmigi, kui küsib pool kilo ning annab müüjale Koidula pildiga rahatähe.

"Ma ei ole aastaid suitsurääbist saanud, tahaks kohe isu täis süüa, kuigi ega vist poolest kilost seda täis saa," kahtleb end Ainoks nimetav ostja, kes on läinud laupäeval tulnud Kallaste laadale Tartust eelkõige just lootuses suitsurääbist leida.

Kui suuremad suitsurääbised maksavad 200 kr kilo, siis veidi pisemad 150. Tunni-poolteisega on otsas nii ühed kui ka teised. Kes keskpäevaks Kallastele jõuavad, peavad leppima muud liiki kalaga.

Laat viib kaluri ostjaga kokku

"Kõige paremini läheb nüüd suitsulatikas," räägib Feodossia Filippova, perefirma AS Peipsi Kalamees üks omanikest, kes on Kolkjast Kallastele toonud veel ka haugifileed, kuivatatud latikat ja särge.

Filippova on kindel, et laada lõpuks on kogu kala maha müüdnud. Nii on olnud see kõigil varasematel laatadel, kus ta tänavu käinud.

Kala- ja sibulalaat on väikelinna Kallaste jaoks aasta suurim külgetõmbenumber. Ei ole teist sündmust, mis tuhande elanikuga Kallastele nii palju rahvast kohale tooks. Isegi Kesk-Eestist ja pealinnast. Kadriorust on kohal president ise.

Tänavu korraldas Kallaste kala- ja sibulalaada MTU Peipsi Ühendus. See on üks viiest Peip-si-äärsest kalalaadast, mille Peipsi ühendus on sel suvel Euroopa Kalandusfondi (EKF) toetusrahaga korraldanud. Peale Kallaste on laadad kalureid ja kalasööjaid kokku vünud Lohusuus, Kasepää, Võõpsus ja Lüübnitsas.

EKFi Eesti arengukava meede 4.1 "Kalanduspiirkondade säästev areng" on eriline selle poolest, et raha kasutamise üle otsustavad kalurid ise. Eestis on moodustatud kaheksa kalanduspiirkonda, mille eesotsas on kohapeal valitud tegevusgrupid, kes on töötanud välja piirkonna arengukava. Kalurid ja nende ühendused saavad projektidele PRIA kaudu toetust siis, kui need arengukavaga kokku sobivad.

Kõige kaugemale on praeguseks arengukavade ja rahataotlemistega jõutud Peipsi, Võrtsjärve ja Saaremaa piirkondades.

Peipsi-äärsetes maakondades moodustati kalurite omavahelise koostöö arendamiseks ja EKFi toetusraha kasutamiseks kaks aastat tagasi MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu (PKAK).

PKAKi kuuluvad tegevkalurid, kalatöötledajad, vesiviljelejad, turismiettevõtjad, kohalikud omavalitsused ja mittetulundusühingud. Aastail 2009-2013 on neil võimalik kasutada kalandusfondi raha 65 mln kr ulatuses.

Ehkki lõviosa - 60% - rahast läheb kalasadamate ja lossimiskohtade uuendamisele, otsustati toetada ka laatare korraldamist.

"Kalalaatare eesmärgiks on otsekontaktide loomine kaluri ja ostja vahel, et kalurile jääks rohkem raha ja ostja saaks kala odavamalt, sest vahendajad püüavad tavaliselt kolmandiku endale saada," selgitab PKAKi juhatuse esimees Urmas Pirk.

Välismaal silmaringi avardamas

Peipsi kalurid ja ettevõtjad on EKFi raha toel käinud usinalt välismaal õppimas. Nii on käidud Hollandis, aasta tagasi Kreekas, läinud nädalal Iirimaa. Kreeka reisi eest maksis PRIA 361433 kr, Iirimaa osas on taotlus 437 060 kr.

"Käime teistes riikides, et näidata meestele, kuidas seal käib omavalitsuste ja firmade ning ka firmade endi vaheline koostöö, sest kalurid pole nii rikkad, et üksi suuri asju ette võtta ja toetuste taotlemisel omafinantseeringuga toime tulla," põhjendab otse Iirimaa koolitusreisilt Kallaste laadale saabunud Pirk.

Peipsi kalanduspiirkonna juhul on tuua mitu näidet, kus aasta-paariga on meeste mõtlemises toimunud suured muutused. Kui esimeselt reisilt tagasi tulles olid veel lennukis kõik sõbrad, siis lennukilt maha astudes muututi jälle konkurentideks.

Nüüd on teisiti. Järjest rohkem suheldakse ja seatakse sihte üheskoos. Kui ühel ei jätku raha, plaanitakse mitmekesi midagi.

"Mitme sadama juurde on tekkinud MTÜ-d, seal ei tegutse ainult üks firma, kes on maa omanik, vaid on tehtud ühine MTÜ ja sadamasse panustatakse üheskoos," märgib Pirk.

Ka Mehikoormas kala püüdva ja töötleva OÜ Latikas juhataja ja kutseline kalur Margus Narusing ütleb, et silmaringi avardamiseks on reisid igati vajalikud. Näeb, kuidas mujal on asjad korraldatud ja igal pool õpib midagi.

"Mul endal ei olnud aega seekord minna, sügispüük on ukse ees, tuli selleks valmistuda," räägib Narusing telefoni lainetava Peipsi pealt.

Peipsil kannab koostöö vilja. Suurimaks PKAKi taotluseks, mille rahastamisele oodatakse neil päevil PRIAst heakskiitu, on MTÜ Peipsi Ühendus projekt ligemale 7 mln kr maksva süvendusekskavaatori ostmiseks Peipsile.

Urmas Pirk sõnul on järvel probleem uhtliivad. Kui ehitadki muuli valmis, mille ehitus on pealegi kallis, on see varsti ühelt või teiselt poolt liiva täis. "Nii otsustasime muulidesse mitte raha panna, vaid osta korralik süvendustehnika, mis kokkuvõttes tuleb ka tunduvalt odavam."

Kuna EKF rahastaks seda 80% ulatuses, siis 20% omaosaluse tarvis võetakse pangalaenu ja oma panuse selleks annavad ka ettevõtjad ja omavalitsused.

"See on meie esimene tõsine ühistöö, kus meie projektidesse panustavad ka omavalitsused alates Alajõest kuni Värskani, kelle maadel on sadam," kiidab Pirk PKAKi kaheaastase tegevuse esimesi priskemaid vilju.

Sadamate osas peavad aga kalurid Pirk sõnul hädavajalikuks järvel kalasadamate võrgustiku väljaehitamist, et iga kümnekonna kilomeetri järel oleks veterinaarõuetele vastav sadam või lossimiskoht.

PKAK on oma toetuse juba andnud projektidele, millega laiendatakse või taastatakse kalasadamaid Alajõel, Sassukveres, Varnjas ja Räpinas.

Peipsi kalanduspiirkõnna juht Urmas Pirk on kindel, et neil tuleb EKFi meetme 4.1 all lubatavast 65 miljonist kindlasti puudus, sest tahtmised ja vajadused on suuremad. "Olen kuulnud kartust, et mõnes kalanduspiirkonnas võib toetusraha üle jääda. Olen neile ütelnud, et tehke koostööd, teisiti ei mängi välja."

Võrtsjärvel suund turismile. Võrtsjärve kalanduspiirkonnas käivad EKFi toel suuremad tööd Jõesuu puhkeala väljaarendamisel Suure Emajõe suudmes. Seal toimetab Võrtsjärve Sihtasutus.

On rajatud Võrtsjärve külastuskeskuse juurde piirdehkid, karavaniparklad, infotahvel, rattahoidja, riietuskabiinid randa, lipumast, niidetud järves roostikku ning soetatud kolm kanuud.

"Kalandusfondi raha eest remontisime ka Võrtsjärve üht turistide lemmikut, kalepurjekat, mis on ajalooliselt traalipüügialus olnud," märgib Jaanika Kaljuvee, kes MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkõnna tegevjuhi töö kõrvalt on ka tänavu 10 aastaseks saanud Võrtsjärve SA eesotsas.

Kaljuvee sõnul mängisid ka-landusmeetme toetused oma rolli selleski, et suvel kuulutati konkursi "Eesti avastamata aarded 2010. Veeturism" võitjaks Võrtsjärve piirkond ning septembris esidetakse oma vaatamisväärsusi Euroopa turismifoorumil Brüsselis.

Kes pole aastaid Tartu-Viljandi vahel Rannu-Jõesuus liikunud, ei tunneks piirkonda enam ära. Nii suured muutused on toimunud. Puhkeala on saanud külastuskeskuse, uued paadisillad, vaatetorni ja puhkajad on piirkonna omaks võtnud.

"Kui ainuüksi Rannu-Jõesuus Võrtsjärve külastuskeskuses käis läinud aastal 4500 inimest, siis tänavu seitsme kuuga juba 5200," rõõmustab Kaljuvee.

Võrtsjärve kaluritel pole kahju, et kalandusmeetmest nii palju raha turismile antakse. "Turistid ostavad kala meie käest ja nii ei pea me seda odavalt kokkuostjatele maha müüma, ka saame töödeldud kala neile pakkuda," märgib kalur Erich Saaremaa.

"Rahvas liigub, kala tahetakse rohkem ja rannakülad taas elustuvad," lisab Lauri Koni.

Kalurite sõnul pole neil seepärast turismiettevõtjatega mingeid lahkkelisid. Seda enam, et Võrtsjärve piirkonnas kipub raha niigi kalandusmeetmest üle jääma, sest taotlusi laekub vähem, kui raha nendele jagada on.

"Igal aastal, eelmisest aastast alustades kuni aastani 2013, saaksime toetusi küsida 2,7 miljoni krooni eest, enamik sellest on seni alles jäänud," kinnitab Jaanika Kaljuvee.

Õnneks saab raha lükata järgmistesse aastatesse, kuid kui aastaks 2013 pole seda kasutatud, jääbki see kasutamata.

Omaosalusega on raskusi. Miks Võrtsjärve piirkonnas vastupidiselt Peipsile euroraha üle kipub jääma, põhjendab Kaljuvee sellega, et kui Peipsi kalurid on omavahel ühinenud, siis Võrtsjärve ääres on palju üksikult tegutsevaid kalureid, kellele omafinantseeringu määr üle jõu käib.

Ainuke konkreetselt kalandusega seotud projektitaodus Võrtsjärve piirkonnas oli OÜ Ruusaku jääpurumasin.

"Sel kuumal suvel oli see masin täiesti asendamatu, nii järvel kala kiireks jahutamiseks kui ka hiljem kalade säilitamiseks," räägib OÜ Ruusaku juhatuse liige Lauri Koni, näidates oma kodukuuris töötavat jääpurumasinat.

Jääpurumasina ostis ta komplektis koos jääkonteineriga, kus jää püsib sulamata pikka aega. "Ööpäevas teeb masin 120 kilo jääd, mis on ühele kalurile täiesti püsav ja vahel jääb ülegi, saan mõnele sõbralegi anda," selgitab ta.

Masin maksis ligemale 55 000 kr, millest PRIA maksis EKFi kalanduspiirkondade säästva arengu projektimeetme kaudu tagasi 60%.

"Jäämasin lubab mul kala müüa siis, kui hind kõrgem, ei pea enam hädaga poolmuidu ära andma," rõõmustab Koni ja lisab, et samal põhjusel oleks nüüd hädasti vaja ka mahukat sügavkülmkappi kala hoidmiseks.

Muretsetud jääpurumasin on tegelikult köömes selle kõrval, mida kutselised kalurid, sealhulgas Koni, väga ihaldaksid.

"Iga kaluri unistus oleks tegelikult muretseda konteiner-komplekt, kus oleks korraga nii jäämasin, külmutus kui ka sügavkülmutus, mis maksaks kokku miljoni krooni ringis, aga 40% omaosalust tähendaks 400 000 krooni, kust kalur selle raha võtab," nendib teine Võrtsjärve kalur Erich Saaremaa.

Saaremaa sõnul ei suudaks seda 400 000 krooni isegi mitu kalurit koos kokku panna. Samas saaks tarvitatud komplekti kätte 200 000-300 000 kr eest või odavamaltki, kuid eeskirjade järgi ei tohi PRIA kasutatud asju toetada. "Meil on probleem, et ei jõua mõrramaksegi ära maksta, mis siis veel jäämasinast rääkida."

Saaremaa meelest väärib neil kalurite vahel arutamist ka väikse kalatöötlemistehhi rajamine Võrtsjärve äärde EKFi toetuste abil. "Kuna kala on järves vähe, ei taha keegi omaosaluse panemiseks laene kaela võtta, pealegi laenuintresse ju ei hüvitata," märgib ta.

Koni lisab, et just suuremaid vajalikke asju ei saa omafinantseeringu tõttu muretseda ja selleks laene võtta, sest see raha ei tule kalandusega tagasi.

Raha taha jääb ka sadamate ehituseks toetuste taotlemine. Praegu pole Võrtsjärvel ühtegi nõuetele vastavat sadamakohta.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkõnna tegevjuhi Jaanika Kaljuvee sõnul oleks kõige enam korralikku kalasadamat vaja Valma külla, kus lähestikku elab suur arv kalureid.

Sadamatele raha, laevadele mitte

Saaremaal saadi enim raha Sõrves asuva Kaunispe sadama rekonstrueerimiseks. Saadud 2,8 miljoni krooniga aga MTÜ Kaunispe Sadam juhatuse esimehe Priidi Saare hinnangul kõike valmis ei tee. "Üle kuue miljoni läheks vaja, et sadam päris korda teha," hindab elupõline kalur.

Kui Euroopa Kalandusfondi toel ka sadamad korda saab, sus uute kalalaevade ostmiseks tuge ei anta, kurdab kalur. "Mis kasu neist sadamaistki siis, kui pole enam millegagi merele minna."

Saare sõnul peeti kolhoosiajal kalalaeva elueaks kümme aastat, misjärel alus püügilt kõrvaldati. Priidi Saare praegune alus on aga 20 aastat vana.

Ent raha saab üksnes laevade restaureerimiseks. "Kaua sa ikka vana laeva restaureerid, ta pudeneb ju laiali," märgib Saar.

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder annab siiski lootust, et järgmisel finantseerimis-perioodil, paari aasta pärast avaneb võimalus ka uute kalapaatide soetamist toetada.

....

KOMMENTAAR

ANGELA ANNILO, PRIA kalandustoetuste büroo peaspetsialist

Praeguseks on PRIAsse projektitaotlusi laekunud küll vaid viiest piirkonnast aga sellegipoolest oleme Euroopa ulatuses sellise tulemusega suhteliselt esirinnas.

Kalurid tunnevad suurt huvi piirkonnale mõju avaldava turismi arendamise ning värsket kala otse kliendile müümise vastu. Sel eesmärgil tehakse ka toetuste abil õppereise.

Näiteks Kreeka on tuntud turismimaa - rannikul atraktiivsed kalurikülad, turistidele pakutakse huvitavat miljööd ja tegevusi, võimalust kalurite ja rannarahva elu lähedalt näha, osta kohapealt värsket või töödeldud kala. Muidugi pakutakse külalistele ka majutust, matku, paadisõite jne.

Kuna kalavarud kahanevad kõikjal ja püügimahud on piiratud, on tegevuste mitmekesistamine ka Eestis vajalik.

Seni PRIAsse esitatud projektitaotluste hulgas on huvitavaid ja vajalikke tegevusi. Tore on see, et esitatud on ka mitu väikesadamate korrastamist ja süvendamist nõudvat projekti.

Ent on juhuseid, kus projekt on sisukas, aga piirkonna tegevusgrupilt heakskiitu ei saa, sest elluviiduna oleks mõju küll paarile ettevõtjale oluline, aga piirkonnale tervikuna väike.

Kas toetuse saamiseks esitatud projekt on piirkonna jaoks piisavalt vajalik ja huvipakkuv, seda ei kaalu PRIA, vaid kohalik tegevusgrupp, kes seab ise prioriteedid.

PROJEKTID		
Euroopa Kalandusfondi 2007–2013 meetme 4.1 "Kalanduspiirkondade säästev areng" raames rahuldatud projektitaotlused		
Peipsi Alamvesikonna Kalurite Liit	Kalanduse koolitusreis Kreekasse	361 433 kr *
Võrtsjärve Sihtasutus	Jõesuu puhkeala väljaarendamine ja kalepurjeka tööd	284 369 kr
	välja makstud	66 240 kr
FIE Jaan Leetsar	Turistide teenindamiseks kaks paati ja süsta	38 390 kr *
Kasepää vallavalitsus	Ruumide renoveerimine püsiekspositsiooni "Peipsi järve elutuba" paigaldamiseks	103 035 kr
Kalurite ühendus Läätsa Rand	Kaasagne arvutikoolitus kaluritele	55 216 kr *
MTÜ Ankur	Kala jahutuskamber	53 611kr
OÜ Vesitüki	Nasva küla puhkemajade ehitamine, sõudepaadi ja päästevahendite ostmine	997 674 kr
MTÜ Kaunispe sadam	Sadama rekonstrueerimine	2 810 995 kr
OÜ Vesitüki	Külmutusauto ja kaubiku ostmine	315 000 kr *
MTÜ Peipsi Ühendus	Kallaste, Lüübnitsa ja Lohusuu kalalaada ning Peipsi piirkonna kalandusnäda, Kalevipoja kala- ja veefestivali ning Vööpsu kalameestepäeva korraldamine jms	463 087 kr
Kalurite ühendus Läätsa Rand	Läätsa sadama veeala ja sõidukanali setete väljapumpamine ja basseini rajamine	115 136 kr
OÜ Ruusaku	Jääpurumasina ja jääkonteineri ostmine	34 121 kr*
Must-Walge Sisustuse OÜ	Pedaalpaadi ja klaasplastist sõudepaadi ning kalamehesüstade ostmine	70 807 kr
Andrei Prii	Kalapoe talule turistide teenindamiseks vajaliku laste atraktsiooni ostmine	68 344 kr*

* Toetus on välja makstud. Allikas: PRIA kalandusbüroo

Allikas: „Maaleht“

Artikkel:

<http://www.vortskalandus.ee/uudised/0/readmored/238/>

KOOLITUS: Internetiturunduse praktilised seminarid Võrtsjärve ettevõtjatele

Võrtsjärve Sihtasutus koostöös Lectus Koolitus ja Konsultatsioonid OÜ-ga korraldab oktoobris 2010 koolitustesarja „Internetiturunduse praktilised seminarid“.

Sihtgrupp: Võrtsjärve piirkonna ettevõtjad ja – turundajad, grupis kuni 12 inimest

Eesmärk:

- iga osaleja oma ettevõtte turunduse edendamine internetivahendite abil
- ühisturundus, sihtkoha koostöö ja sünergia tekkimine ning "veebi-jalajälje" suurendamine ühiste koordineeritud internetiturunduse tegevuste läbi

Koolituse aeg: **06.10.2010, 13.10.2010 ja 20.10.2010 algusega kell 10.00**

Koolitus on tasuta, osavõtjatel tuleb tasuda toitlustamise ja kohvipauside kulud 120 krooni päev inimese kohta.

Osavõtuks palume registreeruda telefonil 52 75 630 või maret@vortsjarv.ee

Allikas: Võrtsjärve Sihtasutus

Artikkel: <http://www.vortsjarv.ee/vortsjarve-teated/internetiturunduse-praktilised-seminarid-vortsjarve-piirkonna-ettevotjatele>

KOOLITUS: Väikelaevajuhi kursused Võrtsjärve piirkonnas

Võrtsjärve SA koostöös EMA Merekooli Tartu osakonnaga korraldab Võrtsjärve ääres 1. oktoobrist kuni 30. novembrini väikelaevajuhtide kursused.

Kursused on suunatud Võrtsjärve piirkonna ettevõtjatele, kes on huvitatud omandama õiguse sõitmiseks väikelaevajuhina Eesti sisevetel.

Koolitust toetab Põllumajandus Registrite ja Informatsiooni amet Euroopa Kalandusfondi 2007-2013 rakenduskava meetme 4.1 "Kalanduspiirkondade säästev areng" raames.

Grupi suurus: 12 inimest

Õppekava maht: 80 tundi

Koolitus on tasuta, osavõtjatel tuleb tasuda ainult toitlustamise ja kohvipauside kulud 120 krooni päev inimese kohta.

NB! Väljakuulutatud kursusele on kohad juba täidetud. Uute rahastamis-võimaluste korral korraldatakse täiendav kursus 2011 aasta sügisel.

Allikas: Vörtsjärve Sihtasutus

Info: <http://www.vortsjarv.ee/vortsjarve-teated/vaikelaevajuhi-kursused-vortsjarve-piirkonnas>

Leedu Põllumajandusministeerium otsib esinejaid rahvusvahelisele konverentsile 28.-29. Oktoober

Leedu Põllumajandusministeerium korraldab 28.-29. oktoobril 2010 rahvusvahelise konverentsi EKF meede 4.1 "Kalanduspiirkondade säästev areng". Konverentsi teemaks on "Kalanduspiirkondade arengustrateegiate rakendamise kogemused ja parimad praktikad".

Otsitakse inimesi, kes sooviksid minna 28.-29. oktoobril Leetu ning teha esitlus kalanduspiirkonna arengustrateegia rakendamise kogemustest ja parimatest praktikatest. Oodatud on ka sarnased kogemused teistest programmidest. Huvipakkuvad teemad on järgmised:

- * kalanduspiirkondade konkurentsivõime tõstmine
- * majandustegevuse restruktureerimine ja ümbersuunamine
- * kalanduspiirkonna atraktiivsuse säilitamiseks selle keskkonna

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

kaitsimine

- * piirkondlik / territoriaalne turundus
- * väikesemahulise kalapüügiga seotud ettevõtluse arendamine ja töökohtade loomine kalanduspiirkondades
- * innovatsioon ja innovaatilised ideed kalanduspiirkondades

Korraldajad kattavad kõik esitleja konverentsil osalemisega seotud kulud, sh majutus, toitlustus konverentsi vältel, samuti makstakse esitlejale tasu 500Lt (144,9 EUR) ulatuses.

Rohkem infot: Ms Simona Utaraité, +3705 2398484, SimonaU@zum.lt

23.-26.09 Konverents ja Filmifestival Oslos, Norras

[KUTSE üritusele.](#)

KALANDUSVÖRGUSTIK: Kalanduse ümarlaud Jänedal 21.09.2010

Avaldatud on soovi ümarlaua kokku kutsumiseks. Kiireloomulise teemana on päevakava üheks punktiks Kalapüügiseaduse muudatuste eelnõu.

Põllumajandusministeeriumi ja keskkonnaministeeriumi vastavad ametnikud on valmis tulema meiega antud teemat arutama 21. septembril.

Lisaks on ühe päevakorra punktina välja pakutud 2011.a. räimekvoodi jagamist.

Teen ettepaneku koguneda 21. septembril Jänedale Kalanduspiirkondade ümarlauale.

Jään ootama ka ettepanekuid päevakorra täiendamiseks.

Allikas:

Sirli Nellis
Maamajanduse Infokeskus
Maaelu- ja kalandusvõrgustiku osakond
Kalandusvõrgustiku büroo
[e-mail:sirli@maaainfo.ee](mailto:sirli@maaainfo.ee)

Eesti vihmauss pääseb National Geographicusse

Mida peaks tegema Nõia-Intsu Inga, et teda tuleks filmima võttegrupp Austraaliast? Maaülikooli limnoloogiakeskuses elab vihmauss, kellel polnud selleks vaja teha muud kui elada 45-aastaseks.

Eesti Maaülikooli limnoloogiakeskuse vanemteadur Tarmo Timm võtab fotografeerimise tarbeks vihmaussi akvaariumist välja. «Ma loodan, et ta ikka veel tegutseb,» muretseb mees. Nüüd on vaja vastu pidada veel septembri lõpuni, mil Austraaliast saabuvad filmimehed.

Austraalia populaarteaduslike dokumentaalide tootja Gulliver Media valmistab National Geographicu ja ZDF/ARTE jaoks dokumentaalfilmi «The Worm Hunters». See juba aastaid loodav film on kõigi maailma vihmaussiuurijate – sealhulgas Timmi – jaoks suursündmus, sest esmakordselt jõuab ka nende teaduspanus laiema avalikkuse ette.

Teaduslik kurioosum

Timm võtab sõela, kallab muda sõela sisse, sõelub veidi ja välja ilmub uss. Paneb siis ussi puhtasse vette ja loomake hakkab vonklema. See ei ole mullas elav vihmauss – tema elab lõunapoolsemate maade veekogude mudas. Mõned vihmaussid on sellised.

Noore ja täisjõus ussina oli loomake poolteist korda pikem ja jämedam kui praegu, ja ka vingerdamislusti oli rohkem. «Eks ta vana ja väsinud ole,» tunnustab Timm. Uskuge mind – isegi vihmauss võib vana välja näha. «Vihmaussid võivad kasvada ja kahaneda – nad võivad lülisid juurde kasvatada, aga nad võivad saba ära visata. Kui nad vanaks ja kiduraks jäävad, siis lähevad nad ka peenemaks.»

Noormees Timm ei teadnud 1965. aastal Lätist Daugava jõemudast paari kümnet *Criodrilus lacuum*'i nimelist vihmaussi korjates, et 2010. aastal elutseb üks neist Võrtsjärve-äärse limnoloogiakeskuse laboris edasi. «Juba siis oli see vihmauss vähemalt aasta vanune,» selgitab Timm. «Nüüd on tegu on teadusliku kurioosumiga.» Enamiku sellistest ussikestest pistavad kalad juba enne aastaseks saamist nahka.

Eakas vihmauss pole siiski ainus austraallaste saabumise põhjus, sest ka Timm ise on oma ala tippasjatundja. «Aga mina ei oleks üldse nende vaatevälja sattunud, kui minu loomaaias ei elaks üht ekstra vana ussi,» rääkis ta.

Timm uurib õigupoolest väheharjasusse, kelle sekka kuuluvad ka vihmaussid. Vihmaussiks nimetatakse igapäevakeeles sellist väheharjasusside eluvormi, kes on küllalt suured ja elavad valdavalt mullas. Üksikud elavad siiski ka veekogude mudas.

Kuuekümnendatel võeti vastloodud limnoloogiajaamas viisaastakuplaani kaladele elussööda masskasvatamise uurimine. Timm hakkas tegelema väheharjasussidega, sellal kui maja kõrvale rajati ka spetsiaalsed basseinid vesikirpude tarbeks. Vihmausside ja vesikirpude massiliseks kasvatamiseks ei läinud, aga viisaastakuplaan täitis oma peamise ja varjatud eesmärgi. Jaam sai endale basseinid kalade jaoks, kelle arvukuse suurendamise nimel elussööta kasvatati.

Selleks ajaks oli Timmil muljetavaldav väheharjasusside kollektsioon, mis hakkas ajapikku siiski kahanema, sedamööda kuidas väikestes akvaariumides elutsevad ussipopulatsioonid vanaduse kätte ära surid.

Esialgne pettumus

Kui teistesse liikidesse kuuluvad väheharjasussid suutsid elada heal juhul kümneaastaseks ja mõnel väga üksikul juhul kuni kahekümneseks, siis 1965. aastal Daugava jõest toodud *Criodrilus lacuum*'idega läks teisiti. Ometi suri selle loo peategelase üheksast esialgsest akvaariumikaaslasest viimane 1977. aastal ning nõnda igavleb vana uss viimased 23 aastat akvaariumis üksinda. Samas õnnestus ühel kohapeal kookonist tulnud ussil elada 34-aastaseks.

Kuidas Timm teada saab, et just see vihmauss on vähemalt 45-aastane? Ta sorteeris neli korda aastas vihmausside järglased välja ja jättis vaid vanad ussid mutta alles.

Esialgu valmistasid just *Criodrilus lacuum*'id Timmile paraja pettumuse, sest nad ei hakanud paljunema ja õnnestus saada vaid üksikuid järglasi.

Nüüd elavad viimased Timmi loomaia asukad limnoloogiakeskuse akvaariumimajas. Varem oli vihmausse ja akvaariume palju, nüüd aga populatsioon hääbub. «Mul oli selliseid akvaariume kandvaid kandikuid kümneid, praegu aga ainult kaks veel,» rääkis Timm.

Timm tunnistab, et mujal maailmas ei tuleks aastakümnetepikkune vihmaussidega «mängimine» või «loomaia pidamine» (nii ta ise ütleb) kõne alla. Seal on teadustegevus projektipõhine, tema sai aga Nõukogude aja viljastavates tingimustes muu töö kõrvalt aastakümneid oma töö ehk hobiga edasi tegeleda.

Äkki saab Timmi vihmauss isegi Guinnessi rekordite raamatusse? «Nii edev ma ei ole,» teatab ta. «Teaduskirjandusse on ta juba sisse läinud. Aga kui see film teostub, siis ehk saab ka rekordite raamatusse.»

Timm ise on juba 74-aastane. Kaua tema vihmauss veel vastu peab? «Ma ei tea, kaua ma ise siin elan ja kaua tema elab. Ma ei tea, kumb meist enne läheb,» lisab teadlane. «Tean seda, et minust vanemaks ta ilmselt ei saa – mina sündisin varem.»

Eesti Maaülikooli limnoloogiakeskuse vanemteadur Tarmo Timm koos 45-aastase vihmaussiga.

Allikas: „Postimees“

Foto: Kristjan Teedema

Artikkel: <http://www.postimees.ee/?id=309542>

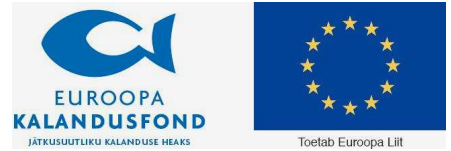

HUUMORIT – EURODIREKTIIV TORUDELE:

- Toru tehakse pikast august, mis ümbritsetakse kestaga, soovitatavalt metallist või plastist.
- Toru auk ja kest peavad olema ühepikkused, sest muidu ulatub auk torust välja.
- Toru sisediameeter peab olema välisdiameetrist väiksem, vastasel juhul jääb auk väljapoole kesta ja siis on kaks auku.
- Torus on tarnimise ajal õhk, mis hiljem asendatakse millegi muuga – vee, auru, nafta vms.
- Toru peab olema ümmargune. Neljakandilisi torusid toota ei tohi, sest siis arvatakse, et need on pikad kastid ja hakatakse sinna sisse hoopis asju panema.
- Metalltoru tarnitakse ilma roosteta. Roostega kaetakse toru töökohal. Mõned torutootjad katavad torud roostega juba valmistoodangulaos ja sellega säästetakse töökohal aega.
- 153 m pikkuste ja pikemate torude kummalegi otsale kantakse tekst "Pikk toru", et kõik teaksid, et tegemist on toru, mitte tunneliga.
- 3,2 km pikkustele ja pikematele torudele kantakse tekst "Pikk toru" ka toru keskele, et ei oleks vaja kõndida toru teise otsani kontrollimaks, kas tegemist on ikka pika toruga.
- Torupõlvi tellides tuleb märkida, mis suunaline toru on (üles, alla või kõrvale). Vastasel korral võib juhtuda, et torupõlv paigaldatakse valesti ja toru ei keera näiteks alla, vaid hoopis üles.
- Torusid tellides tuleb märkida, kas tegemist on tasase maa, vastumäge- või allamägetoruga. Kui allamägetoru ajada segamini vastumägetoruga, hakkab näiteks nafta vales suunas voolama ja kahju on suur.

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Viiratsi vald, Valma küla 70121

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Angela Leiaru - Indriko

angela@vortskalandus.ee

+372 5553 2982